

Varga László Ottó

a Magyarországi Baptista Egyház főtitkára.

A cikkben található képek a konferencián készültek. Forrás: baptist.hu

Varga László Ottó

A MEGFEJTHETETLEN EGYHÁZ

Előadás a X. Baptista Tudományos Konferencián

Nagy szeretettel köszöntök mindenkit! A címben felvetett téma számomra azért érdekes kérdés, mert én úgy kerültem be az egyházba, mint korábban materialista, ateista, egyházzal nem sokat foglalkozó ember. Visszaemlékezve arra az időszakra, amikor kívülálló voltam, mondhatom, hogy eléggé megfejthetetlen volt számomra az egyház mint egy világi embernek. Ezzel kapcsolatban szeretnék most néhány gondolatot, kérdést föltenni.

Pozitív és negatív megfejthetetlenség

Először néhány gondolat a cím kap-

csán. Van egyfajta pozitív megfejthetlenség, ha a látható egyház ereje, hatása nem megmagyarázható tudományosan, mert csodák kísérik a működését. Ez egy teljesen normális és pozitív dolog, hogy ennek így is kell lennie, ahogy a Római levélben olvassuk:

„Mert semmi olyanról nem mernek beszélni, amit nem Krisztus tett általam a pogányok megtéréséért szóval és tettel, jelek és csodák erejével, a Lélek ereje által...”
(Róm 15,18–19a)

Ha ebben az értelemben megfejthető az egyház, akkor az nem jó, ebben megfejthetetlennek kell lennie.

Van viszont egyfajta negatív

megfejthetlenség, ha a világ nem érti a látható egyház üzenetét, mert nem Jézus Krisztus áldozatát érti meg belőle. És itt van egy gondolat, amit szeretnék kérdésként feltenni. Én úgy gondolom, hogy ha nem ez a fő dolog, amit megért a világ az egyházból, hogy Jézus Krisztus eljött erre a földre, és az életét áldozta értünk, hanem sok-sok más, de pont ez kimarad, akkor én azt mondom, hogy nem értette meg a világ az üzenetet. Lehet, hogy sok apróságot megértett, de pont a lényegét nem értette meg. Pál apostol a korinthusi levélben írja:

mert nem azért küldött engem Krisztus, hogy kereszteljek,

„Mondhatjuk-e azt, hogy ha egy világi embernek nem az jut eszébe először az egyházzal, hogy Krisztus meghalt érte, akkor valahol elcsúszott a kommunikáció?”

hanem hogy az evangéliumot hirdessem. De nem bölcselkedő beszéddel, hogy a Krisztus keresztje el ne veszítse erejét.

Ugye a keresztelés kapcsán ma is különböző módon, de mégiscsak így növekszik az egyház, így lesznek egyháztalálók. Azt mondja Pál, hogy őt nem ez a dolog mozgatja.

Elcsúszott kommunikáció?

Azt is mondhatjuk, hogy Pál nagyon komoly ember volt, és nagyon jókat tudott mondani, de azt mondja, nem ez érdekli őt, hanem hogy Krisztus keresztje el ne veszítse az erejét. És egy picit később úgy fogalmaz: „mert úgy határoztam, hogy nem tudok közzétenni másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről.” Úgyhogy az első kérdésem, hogy mondhatjuk-e azt, hogy ha egy világi embernek nem az jut eszébe először az egyházzal, hogy Krisztus meghalt érte, akkor valahol elcsúszott a kommunikáció?

Azt olvassuk az Efezusi levélben, hogy „nagy titok ez, én pedig ezt Krisztusról és az egyházzal mondom”. Igen, bizonyos tekintetben ez egy titokzatos dolog. Az egyháznak és Krisztusnak a kapcsolata. Egy verssel korábban azt olvassuk, hogy „a férfi ezért elhagyja apját és anyját, és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté”. Pál ezt a férfi és a nő kapcsolatáról mondja, és ez egy olyan különleges, titokzatos dolog, hogy úgy tűnik, ez még a vér szerinti kapcsolatnál is erősebb, amikor egy férfi és egy nő Isten szerinti módon összeköti az életét. De azt mondja Pál, hogy ezt igazából nem is erről mondja, hanem Krisztusról és az egyházzal.

Erről a kapcsolatról. Nem értjük pontosan, hogy hogyan is van ez a dolog.

Viszont ugyanebben a levélben Pál arról beszél, hogy a titok megfejtendő, hogy van a titoknak olyan része, ami viszont igenis elérhető. Azt mondja Pál: *Ézért vagyok én, Pál Krisztus Jézus foglya értetek, amikor kijelentésével ismertette meg velem a titkot, megtudhatjátok belőle, hogyan értem én a Krisztus titkát, amely más nemzedékek idején nem vált ismertté az emberek fiai előtt úgy, ahogyan most kijelentette szent apostolainak és prófétáinak a Lélek által, hogy tudniillik a pogányok örökös társaink, velünk egy test és velünk együtt részesek az ígéletben is. Krisztus Jézusért az evangélium által. Tehát a titoknak van egy része, ami meg elérhető, aminek nem kell ma már titoknak lennie.*

A megfejtetőség szereplői

Először is Isten az isteni oldalon.

Az ő szándéka az – ha csak Krisztus földre jövetelére vagy az egész Bibliára is gondolunk, de most egy igeverset kiragadva, Isten azt akarja –, hogy minden ember üdvözöljön és eljusson az igazság megismerésére. Tehát mi, akik azt gondoljuk Istenről, hogy egy igazán tökéletes, mindent tudó és igaz személy, tudhatjuk, hogy nála nem lehet probléma. Tehát ő nem akarja, hogy megfejtetetlen legyen az egyház lényegi üzenete.

Az emberi oldal, aminek két része van. A világ szándéka, ezen azt értem, hogy az Istent kereső vagy nem kereső emberek szándéka, ahogy a Zsidókhöz írt levélben olvassuk, hogy hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki Istent keresi, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza azokat, akik őt keresik. Tehát, ha valaki nem akarja keresni az Istent, nem érdeklődik, az ugye nem a mi részünk, meg az nem is annyi-

„Azt gondolom, hogy az emberek nem értik az egyház üzenetét, vagy nehezen értik, vagy kevesen értik, vagy rosszul értik.”

ra az Isten része. Persze ismerjük a Bibliában éppen Pál apostolnál, hogy ha valaki nem akarja keresni, de Isten úgy dönt, hogy neki meg kell találnia, akkor ez a szuverén joga. De mégis van egy ilyen oldal. A másik a mi oldalunk, az egyház kommunikációja. Erről szeretnék a továbbiakban beszélni abban a tekintetben, hogy mi jól csináljuk-e, mi van ezen a területen.

Az egyház

De először egy picit az egyház fogalmát szeretném tisztázni, nem feltétlenül teológiailag, hanem hogy az előadásom keretében mit értek azon, hogy egyház. Azt értem rajta, amit egy világi ember ma, amikor erre gondol, hogy egyház, amit ő ezen ért. Persze ezt nagyon nehéz összefoglalni. Mégis összességében mondhatjuk, hogy mindenki mást ért, de mégis a világi ember azt gondolja, hogy az egyház mondjuk egy felekezet vagy az itt élő emberek vagy egy gyülekezet. Tehát ő nem úgy gondolkozik, hogy Krisztus láthatatlan egyháza, nem teológiai fogalmakban, hanem azt mondja, hogy ahol a hívő emberek valamilyen közösséget alkotnak, az az egyház. Én most egy ilyen egyszerű egyházfogalomról beszélek.

Értik az emberek az egyház üzenetét?

Azt gondolom, hogy az emberek nem értik az egyház üzenetét, vagy nehezen értik, vagy kevesen értik, vagy rosszul értik. Mit gondolunk erről, mennyire igaz ez az állítás? Úgy érzem, mintha az egyház egy kicsit ebbe beletörődött volna, hogy egy furi-muri szervezet, az emberek nem nagyon értik, te-

szünk lépéseket és igyekszünk, de valahogy megszoktuk ezt a dolgot, és így elfogadtuk.

Továbblépve: milyen okok lehetnek abban az esetben, ha azt mondjuk, hogy van ezen a területen probléma? Nem gondolom, hogy fekete vagy fehér ez, tehát nem úgy lehet válaszolni a kérdésre, hogy abszolút nem érthető vagy tökéletesen érthető. De ha azt mondjuk, hogy talán ezzel lehetne előrébb menni, milyen válaszok lehetnek?

Például az egyházi kultúra évtizedes lemaradása a világi kultúrától. A mai felgyorsult világban egy évtized lemaradás már rettenetesen nagy. Régebben a 200 év lemaradás kevésbé volt probléma, mint most, ha tíz évet lemaradunk, vagy az egyház nem tudja jól kommunikálni az üzenetét, vagy nincs megfelelő bizalmi kapcsolat a világ és az egyház között. Akkor, amikor nem voltam benne, ez igaz volt rám. Nem igazán bíztam azokban a dolgokban, amiket az egyháztól láttam és kaptam. Sok mindent mondhatnánk. Én most ezeken túl egy dologról szeretnék beszélni, az egyház üzenete és valósága

közötti ellentmondásról. Ez elég komoly probléma tud lenni abban, hogy most megfejthető vagy nem az egyház üzenete.

A MEGFEJTHETŐSÉG FŐ AKADÁLYAI

Szakadék a szavak és tettek között

A megfejthetőség fő akadályai nem a verbális vagy írott kommunikáció, hanem a kommunikáló üzenete és élete közötti szakadék. Az üzenetközvetítő üzenete és élete közötti távolság fordítottan arányos a megfejthetőséggel. Tehát beszélhetünk mi bármiről, ha teljesen másképpen élünk, vagy mást látunk, akkor erőtlenné lesz ez a dolog.

Jézus a kommunikációban is tökéletes volt. Sokan mondják, hogy az egyházakkal nem akarnak foglalkozni, de Krisztus üzenete érdekes. Gandhi is például így vélekedett. Két oka lehet, ami miatt az ő kommunikációja átment és még ma is átmeleg.

Az egyik, hogy ő folyamatosan a Lélek irányítása alatt állt. Tudjuk, hogy amikor ő előlépett, elkezdte a szolgálatot, betöltekezett lélekkel,

„Krisztus üzenete tökéletesen összhangban volt a jellemével. Ő semmi olyat nem mondott, amit ne csinált volna.”

és azt mondja a Biblia, hogy ő tulajdonképpen Lélekkel teljes volt, tehát mondhatjuk úgy, hogy folyamatosan kapcsolatban volt Istennel.

A másik, hogy az üzenete tökéletesen összhangban volt a jellemével. Ő semmi olyat nem mondott, amit ne csinált volna. Tökéletes összhang volt. Nagyon érdekes, hogy például a farizeusokról azt mondta Jézus, hogy figyeljétek, amit tanítanak, és azt csináljátok is, de ahogy élnek, azt ne csináljátok. A farizeusoknál nagyon nagy volt a szakadék a kettő között. Tulajdonképpen esélyük sem volt arra, hogy jól kommunikáljanak az emberek felé.

Az egyház nehézsége ebben a tekintetben az, hogy nem tud teljesen a Lélek irányítása alatt lenni. Ha csak az Újszövetséget nézzük, az Apostolok cselekedeteit, akkor látjuk, hogy már az apostoloknál az volt a probléma, hogy betöltek Lélekkel pünkösdkor, és utána lapozunk néhányat, és újra be kellett töltekezniük. Megint lapozunk, megint be kellett. Ez azt jelenti, hogy talán nem voltak folyamatos irányítás alatt.

A Krisztussal való összhang hiánya

A másik ilyen probléma, hogy az egyház nem tud tökéletes összhangban lenni Krisztus jellemével. Talán kimondhatjuk, hogy nem tudjuk ezt így megvalósítani. Pál apostol a Római levélben ír egy biznyságtételt magáról:

„Azt a törvényt találom tehát magamban, hogy – miközben a jót akarom tenni – csak a rosszat tudom cselekedni. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső

ember szerint, de tagjaimban egy másik törvényt látok, amely harcol az értelmem törvénye ellen, és foglyul ejt a bűn tagjaimban lévő törvényével.” (Róm 7,21–23)

Teológusok vitatkoznak azon, hogy ezt Pál akkor mondta, amikor nem volt megtérve, tehát távol volt Krisztustól, vagy már utána. Lehet ezen gondolkodni. Az én meggyőződésem az, hogy ezt azután mondta, amikor már igenis jól ismerte Krisztust, ez egy akkori biznyságtétele. És ebből is látjuk, hogy van valamiféle szakadék a mi kommunikációnk és az életünk között. Ez egy elkerülhetetlen dolog.

ÁTHIDALÁSI KÍSÉRLETEK ÉS LEHETŐSÉGEK

Milyen áthidalási kísérleteink vannak mint egyház? Most abban a tekintetben, ahogy mondtam, hogy mit értek rajta. Az egyik a tökéletesség csapdája, amikor úgy érezzük vagy elhiszük magunkról, hogy onnantól kezdve, hogy egyháztagnok lettünk, mi már jobbak vagyunk. Lehet, hogy nem azt mondjuk, hogy tökéletesek vagyunk, de mégis valamiféle

piedesztálra emeljük magunkat a világgal szemben, és azt mondjuk, hogy igen, mi már valamit elértünk. Vagy tudjuk, hogy ez nem így van, de úgy érzékeljük, hogy másképp nem fog menni, mert ezt várja el tőlünk a világ, mert igenis a világ ezt várja tőlünk. Nagyjóval néznek bennünket, hogy hol hibázunk, hol mit csinálunk, megpróbáljuk megmutatni, hogy hát igen, végül is nekünk sikerült ez a dolog.

A másik lehetőség a tökéletlenség ereje. János apostol mondja a levelében:

„Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonosságtól. Ha azt mondjuk, hogy nem vagyunk bűnösök, hazuggá tesszük őt, és nincs meg bennünk az ő ígéje.” (1Jn 1,8–10)

Azt gondolom, hogy ebben benne van ez a két út. Én nem hiszek az elsőben, hogy valamiféle tökéletességet kellene nekünk elérnünk vagy mutatnunk, de persze törekednünk

„Az egyház feladata a világ tökéletlenségének a hordozása.”

kell rá. Inkább a másodikban, az elfogadott tökéletlenségben. A Biblia szerint ebben van erő. Ugyanis Isten terve a következő. A 2. Korinthusi levélben olvassuk:

„Isten ugyanis, aki ezt mondta: »Sötétségből világosság ragyogjon fel«, ő gyújtott világosságot szívünkben, hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán.” (2Kor 4,6)

Azt mondja tehát itt Pál, hogy a hívő ember szívében Isten felkapcsolta a villanyt, és világosság lett, és ennek következtében mi megismertük Krisztust. Tehát nekünk az a nagy kincs, amiről utána ír, hogy ez a kincsünk pedig tulajdonképpen az, hogy Istent ismerjük. Ez olyan, mint ahogy a kisgyerek mondja: Nézd, mit kaptam! Ezért mi nem tudunk sokat tenni. Mi ismerjük az Urat. Ez a nagy kincsünk, és úgy folytatja, hogy ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak. A gyülekezetben úgy szoktam mondani, hogy köcsögök vagyunk – nem tudom másképp kifejezni –, és Isten így alkotta ezt. Hogy van egy fantasztikus dolog, ami el van nálunk rejtve, de nehogy ezt magunknak tulajdonítsuk, nehogy elszálljunk magunktól, ő egy cserépedénybe helyezte ezt. Ez messze van a tökéletesség lehetőségétől. Pál hozzáállása mindehhez:

„Nem mintha már elértem volna mindezt, vagy már célnál volnék, de igyekszem, hogy meg is ragadjam, mert engem is megragadott a Krisztus Jézus. Testvéreim, én nem gondolom magamról, hogy már elértem, de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejt-

ve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,12–14)

Tudjuk Pálról, hogy nagyon sokszor hangoztatta, hogy ő igazából az utolsó az apostolok között, hogy ő emberileg semmit nem tud tenni, hogy ő nagyjából egy senki. De Krisztusban pedig nagy dolgokat tudott megtenni. Itt azt mondja, tudja, hogy még nincs a célnál, de törekszik. Ez az ő válasza erre a dologra. Az egyház ereje és erőtlensége ebben áll. Az egyház ereje – és az egyházon most azokat az embereket értem, akik benne vannak, akik itt élünk most a látható egyházban –, hogy lehet egy biztos hitünk, egy biztos kapaszkodásunk Istenbe. Ebben különbözünk a világtól, hogy azt mondjuk, igen, mi Istenben bízunk, és lehet egy törekvésünk a cél felé. Ha ez nincs, akkor a hitünk is, Jakab apostol mondja, hogy igazából az a fajta hit, aminek semmi

cselekedete nem mutatkozik meg, az igazából nem létezik. Tehát mi törekedhetünk, ebben mutatkozik meg a hitünk. Ez a mi erőnk, az egyház erőtlensége viszont mi magunk vagyunk. És ezt a tökéletlenséget bátran felvállalhatjuk.

A Biblia is ír rengeteg helyen erről, hogy Isten a gyengeségeken akarja elvégezni a dolgokat, és ő nem a hatalmasokon keresztül akarja megmutatni magát, Krisztus eljövetele – hogy ő nem a palotákba érkezett, hanem egy olyan helyre, ahol azt olvassuk, hogy nem volt számára hely – mindezt mutatja.

Az egyház feladata a világ tökéletlenségének a hordozása. Tehát nem az, hogy mutogatunk a világra, hogy azok micsoda rendetlen emberek meg rettenetes dolgok, hanem azt megmutatni, hogy igen, mi is ilyenek vagyunk. Nekünk egy dologgal van többünk: ismerjük Krisztust.

Mi az az üzenet, ami Krisztusra

„A kommunikációnk alapja a hiteles krisztusi identitásunk.”

irányítja a figyelmet, de közben az életünkkel is kapcsolatot teremt? Hogyan tudunk egy tökéletes isteni üzenetet úgy elmondani, hogy ne azt értse a világ belőle, hogy ennek már mi a birtokában vagyunk, és mi már ilyen tökéletesek vagyunk? Az isteni tökéletesség milyen hatással van rám? Mert azt sem mondhatjuk: Isten tökéletes, én meg itt vagyok, én abszolút semmi vagyok, és semmi összefüggés nincs. Ez sem igaz. Ha nem tesz tökéletessé az Isten üzenete engem mint egy hívő embert, mint az egyház részesét, akkor mit ad?

HÉT KRISZTUSI AJÁNDÉK

Befejezésül szeretnék hét krisztusi ajándékot példaként megemlíteni a Római levél alapján, ami a világ számára értelmezhető. Ez egy normális hívő ember számára töredékesen elérhető Krisztus áldozata árán. Ezeket kifejtteni nem tudom az idő hiányában, de szeretnék beszélni egy picit róluk.

Békesség

Ez egy lelki nyugalom, tiszta lelki ismeret. Nekem az a tapasztalatom, hogy minden világi ember mélyen vágyakozik ez után. Ezt elérni csak úgy tudjuk, ha Krisztus áldozatát elfogadjuk, és elkötelezzük magunkat az Úr mellett.

Rendezett kapcsolatok embertársainkkal, önmagunkkal, a természetfölöttivel

Azért mondom így, hogy a természetfölöttivel, mert egy világi ember nem biztos, hogy Istent fogalmazza meg, de érzi, hogy va-

lami rendezettség kell. A világ is vágyakozik rá.

Érdek nélküli szeretet

Kapni és adni. Olyan rettenetes, amikor bizonyos szeretetkifejezések mögött érezzük az érdeket.

Hasznosság

Átélni, hogy jó hatással vagyok a környezetemre. Erre is vágyakozik minden ember, hívő, nem hívő egyaránt.

Belső meggyőződés

Itt mondhatjuk mi, hogy hit, magabiztosság, de ez a világban is ott van, hogy vágyik mindenki valami biztos pontra az életében.

Szabadság, szuverenitás

Vágyakozunk arra, hogy azok lehessünk, akik vagyunk, hogy ne legyünk kiszolgáltatva akár éppen a médiának, hogy ne sodródjunk.

Befogadás

Vágyunk a befogadásra.

És még sokat lehetne sorolni, ez csak hét abból, amiről az egyház beszélhet, és ami mögött, mindegyik mögött ott van Krisztus áldozata. Ezek elérhetőek, igény van rájuk, ezek egyike se érdem, ha megnézzük. Ha ezeket fölmutatjuk, hogy én ezt kaptam az Istentől, ezért nem fognak engem nagyképűnek nézni. Vagy hogy engem befogadott az Isten, és megélhető. Azt gondolom, hogy mindegyik megélhető.

Beszéltünk arról, hogy szakadék van az üzenet és aközött, ami vagyok. Ez a szakadék nem azért van, mert olyan ügyefogyottak vagyunk, hogy nem tudunk tökéletesek lenni,

hanem azért, mert olyan dolgokat akarunk megcsinálni, amiket nem tudunk. Viszont itt van, és a Biblia számtalan ilyen példát hoz még, amit megélhetünk.

HITELES KRISZTUSI IDENTITÁS

Befejezésül a végső állításom, hogy a kommunikációnk alapja a hiteles krisztusi identitásunk. Ez a legerősebb. Ettől függetlenül mélyen hiszek abban, hogy mainak kell lenni, és rengeteg dolgot kell a kommunikációba tennünk, tehát nem azt akarom mondani, hogy a többi az nem fontos, de hogy ez az alap, ha ez nincs meg, akkor nem fog működni a dolog. Könnyen beleeshetünk abba a hibába, hogy ezeket az ajándékokat kötelességből, emberi erőből próbáljuk megélni.

Valahogy el kell jutnunk az életünk során oda, hogy ne pusztán istenfélelemből és értelemből törekedjünk ezekre, mert lehet egy egészséges istenfélelmünk, hogy Isten elő fog venni bennünket, ha nem így csináljuk. Lehet, értelemmel megértettük a Biblia üzenetét, de ez kevés, hanem valódi identitásunkká váljon ez a dolog. Ehhez idő kell, ami alatt Krisztussal járok, és eltanulom tőle a jellemét. Hitbeli erőfeszítésre van szükség, hogy ne pusztán megértsem, hanem azonosulni tudjak a Biblia tanításával, hogy mindez az identitásommá váljon, és így a maga természetességében tudjam megélni ezeket. Úgy gondolom, hogyha ezt tudja tenni az egyház, akkor egy nagyon jó esély van arra, hogy eljuttassuk a fő üzenetet a világ számára. ♦